

TERVON KUNNAN HYVINVOINTIRAPORTTI 2020

Sisällys

1	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteet.....	2
2	Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	3
3	Vuoden 2020 merkittävät toimenpiteet.....	10
4	Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset.....	12
5	Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset	13
6	Hyvinvointisuunnitelma 2021	17
7	Raportin laatijat.....	18
8	Raportin hyväksyminen.....	18

1.2.2021

Julkinen

1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteet

Kunnan tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tämä tehtävä on asetettu terveydenhuoltolaissa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä käytetään lyhennettä HYTE. Sote- ja maakunta-uudistuksen kariuduttua ja uusia reformeja odotellessa kunnat vastaavat HYTE-työstä jatkossakin itse. Sairaanhoidopiireillä on oma roolinsa HYTE-työssä. Niiden tehtävänä on tukea kuntia ja tarjota niille asiantuntemusta HYTE-työn tueksi. Sairaanhoidopiirien tehtävänä on myös huolehtia alueellisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävistä.

Tervon kunnan kunnanhallitus on nimennyt HYTE-yhdyshenkilöksi 1.1.2020 alkaen Tervon kunnan varhaiskasvatuspalveluiden esimies Mari Jalavan, joka koordinoi kunnissa tehtävää HYTE-työtä. Kunnan tekemä HYTE-työ koostuu erilaisista toimenpiteistä. Lain mukaan kunnan tehtävänä on valmistella valtuustokausittain laaja hyvinvointikertomus ja vuosittainen raportti, joilla seurataan ja ohjataan kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden kehitystä. Toiseksi kunnan tulee kartoittaa tarjolla olevat hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut ja koordinoida niiden tuotantoa kunnan eri toimialojen ja yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyötahoja ovat mm. muut kunnat, seurakunta, paikalliset yritykset ja erilaiset järjestöt. Kolmanneksi kunnan tehtävänä on tukea kansallisten ja alueellisten terveyden edistämisen ja hyvinvointiohjelmien toimeenpanoa ja toteutusta omassa kunnassa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävillä on useita tavoitteita. HYTE-työllä pyritään kaventamaan asukkaiden hyvinvointi- ja terveyseroja. Tavoitteena on myös lisätä hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä sekä ehkäistä sairauksia, tapaturmia ja syrjäytymistä. Tärkeä osa HYTE-työtä on mielenterveyden ja osallisuuden vahvistaminen. Osallisuudella tarkoitetaan mukanaoloa, vaikuttamista ja huolenpitoa, yhteisössä osallisena olemista. Lisäksi osallisuus tarkoittaa sitä, että ihminen pääsee osalliseksi yhteisesti rakennettuun hyvinvointiin.

HYTE-työllä ei tarkoiteta vain kuntien sosiaali- ja terveystalouksia, vaan lähes kaikki kuntien ja yhteistyötahojen palvelut ovat HYTE-työtä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on oma vahva roolinsa kaikilla kunnan järjestämällä palveluilla kuten mm. kirjasto- ja kulttuuripalveluilla, liikunta- ja nuorisopalveluilla tai ympäristöterveydenhuollolla. Oma yhtä merkittävä osuutensa on niillä palveluilla, joita eri järjestöt, yhteisöt tai yritykset tarjoavat jäsenilleen ja muille kuntalaisille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä on myös vahva taloudellinen merkitys vähentyneinä hoitokuluina, joten on kaikkien etu, että kunnissa on tarjolla monipuolisesti eri toimijoiden tarjoamia palveluita.

2 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

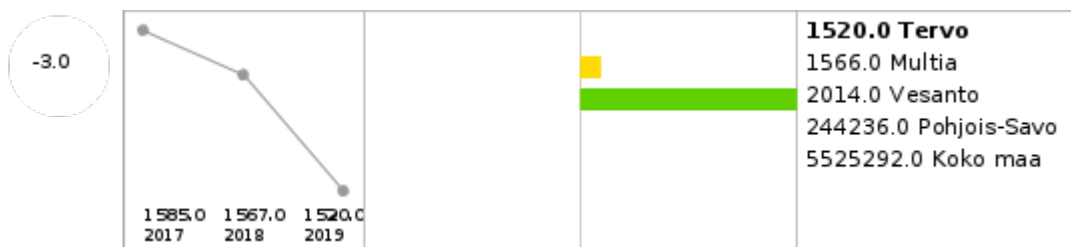
Indikaattori on tunnusluku, joka kuvaa asioiden tilaa ja kehitystä. Indikaattoreiden osoittama tieto auttaa löytämään kohderyhmiä ja painopistealueita sekä kohdentamaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä oikealla tavalla.

Kun tarkastellaan kuntalaisten hyvinvointia indikaattorien valossa, on tärkeää, että rinnalla tietoa voidaan verrata. Tervon kunnan vertailukunniksi on valittu Vesannon kunta, joka on luonnollisesti naapurikuntana vertailukelpoinen kunta. Kunnan rakenteet ovat hyvin samankaltaisia Tervon kanssa. Toiseksi vertailukunnaksi on valittu Multian kunta, jonka väestömäärä vastaa Tervon kuntaa. Multia sijaitsee Keski-Suomessa. Lisäksi Tervon kunnan tilannetta verrataan myös Pohjois-Savon sekä koko maan tilanteeseen.

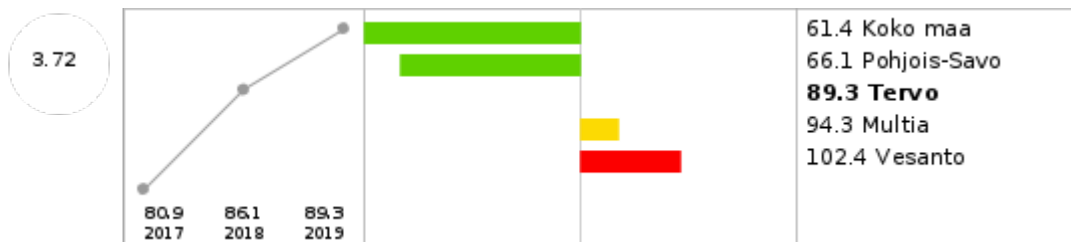
VÄESTÖ JA ELINVOIMA

Väestö

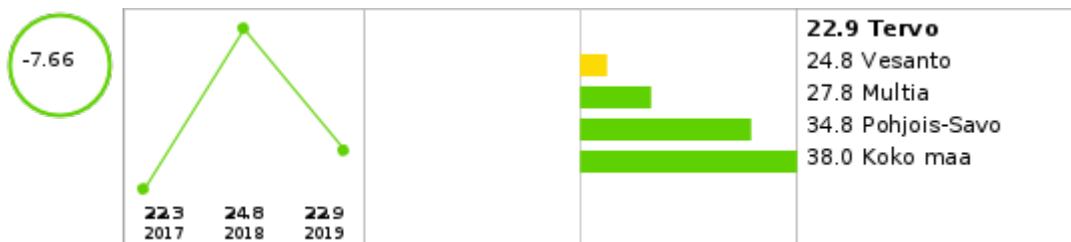
Väestö 31.12.

Huoltosuhte, demografinen

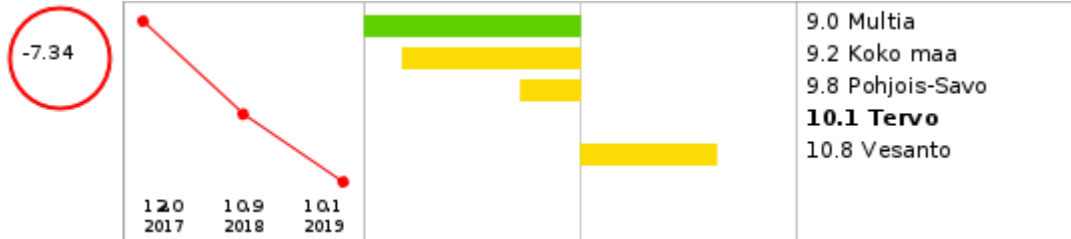
Lapsiperheet, % perheistä

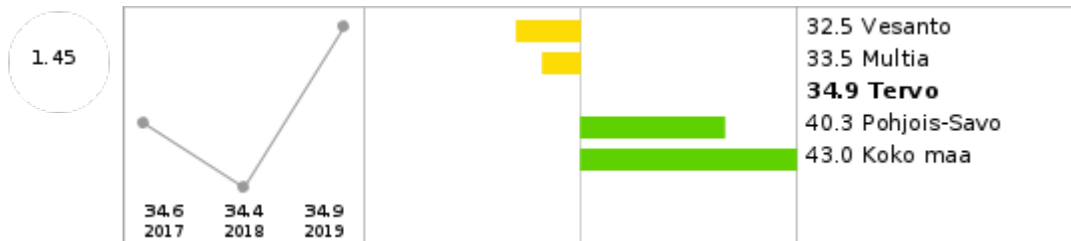

Elinvoima

Työttömät, % työvoimasta

Työlliset, % väestöstä

VÄESTÖ JA ELINVOIMA - Yhteenveto

Tervon väestömäärä on tasaisessa laskussa ja demografinen huoltosuhde vastaavasti nousussa. Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. Tällä hetkellä siis lähes puolet Tervolaisista on alle 15-vuotiaita tai yli 65-vuotiaita. Tervon kohdalla lapsien määrä laskee ja yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa. Tämä on kunnan elinvoimaisuuden näkökulmasta haasteellinen kehityssuunta.

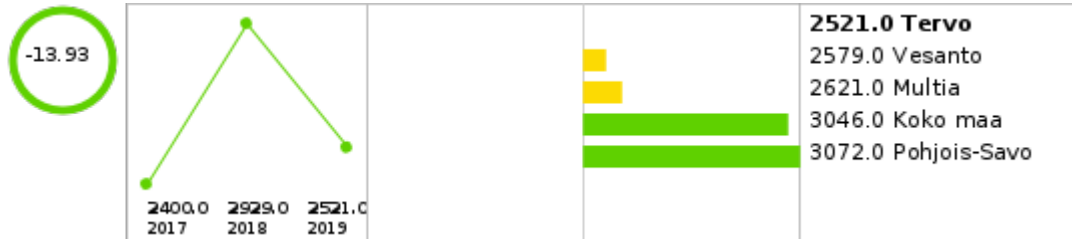
Työttömyyden osalta Tervon luvut ovat viimeisten vuosien aikana kohentuneet. Koko maan tasoon nähden ollaan kuitenkin vielä perässä, joten uusia työllistymisen ja uusien työpaikkojen luomisen tukimuotoja tarvitaan jatkossakin. Myös yhteistyö sosiaalityön kanssa on erittäin tärkeää - pitkäaikaistyöttömien osalta tulee tehdä säännöllisesti toimia työllisyyden edistämiseksi mutta myös tarvittaessa tehdä palvelutarpeen arviota ja ohjata kuntalaisia oikeiden etuuksien pariin (esimerkiksi eläke, sairausloma).

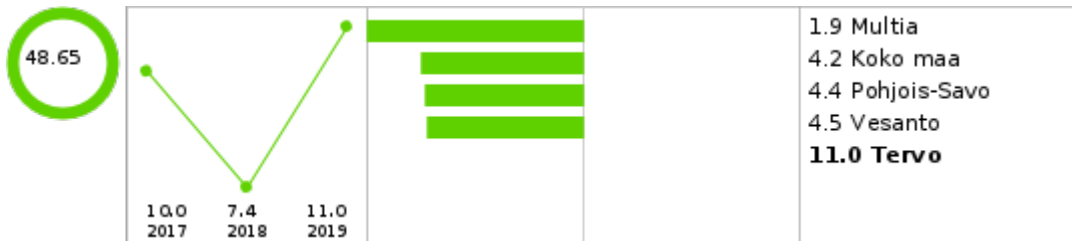
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiaista

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

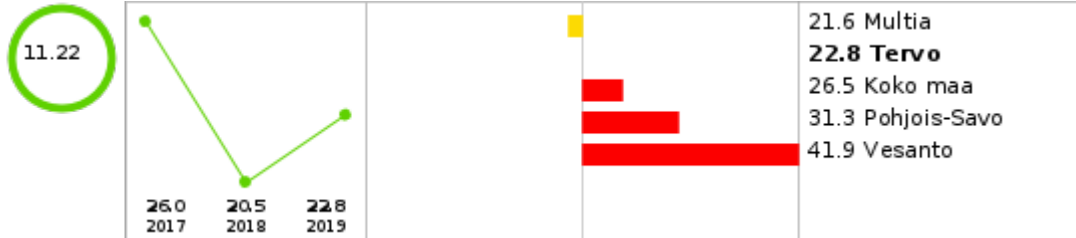
LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET – Yhteenveto

Tervon kunnassa lastensuojeluilmoitusten määrä on ollut viime vuosina erittäin korkea. Tämä näkyy myös lastensuojelun avohuollon asiakkuuksissa, kodin ulkopuolelle tapahtuvien sijoitusten määrässä sekä niistä aiheutuissa kustannuksissa.

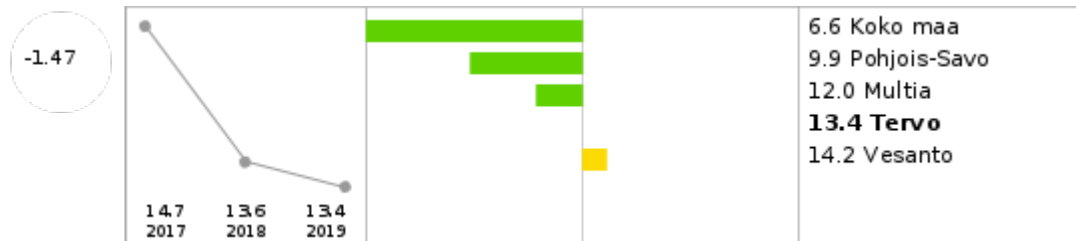
Vuonna 2020 Tervon kunnan sosiaalityön resurssia on saatu vakiinnutettua. Kesästä alkaen molemmissa sosiaalityöntekijöiden viroissa on ollut viranhaltijat ja sosiaalityön asiakastyötä sekä palveluiden saatavuutta on saatu merkittävästi parannettua. Myös painopistettä ennakoivaan lastensuojelutyöhön on saatu lisättyä perusturvan sekä sivistyksen yhteisellä perhetyöntekijällä, jonka työnkuva painottuu ennen kaikkea ennaltaehkäisevään työskentelyyn.

TYÖIKÄISET**Elämänlaatu ja osallisuus**

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

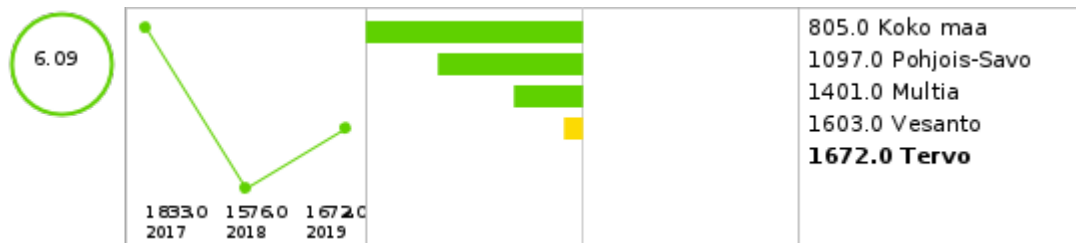
Sosiaali- ja terveydenhuolto

%

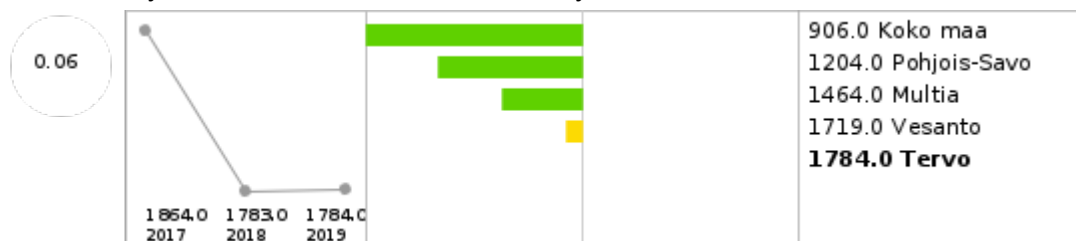
Suunta

Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

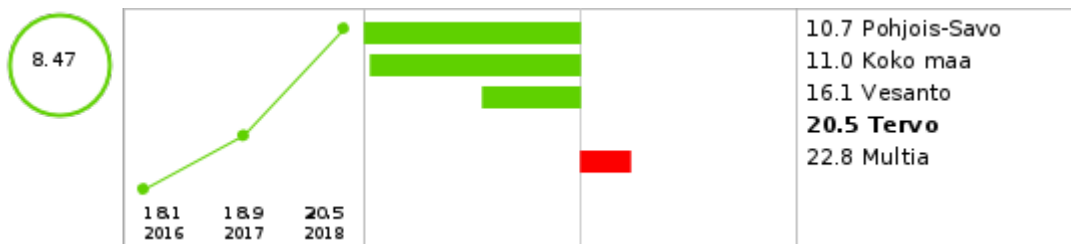
TYÖIKÄISET – Yhteenveto

Työikäiset ovat merkittävässä asemassa kunnan talouden ja elinvoiman näkökulmasta Tervon kunnassa. Tulevaisuuden kuntastrategian yksi pääpainopisteistä tulee olla työikäisissä sekä lapsiperheissä. Tällä hetkellä työikäisiä veronmaksajia kunnan koko väestöstä on vain noin 25%. Työikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä osallisuuden lisäämisen tulee kiinnittää huomiota tulevaisuutta silmällä pitäen.

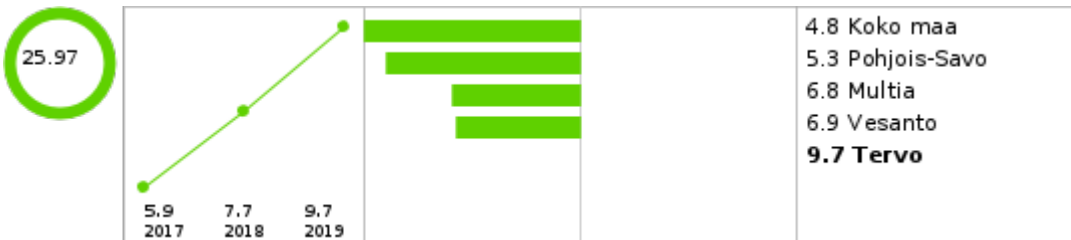
IKÄIHMISET

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

IKÄIHMISET – Yhteenveto

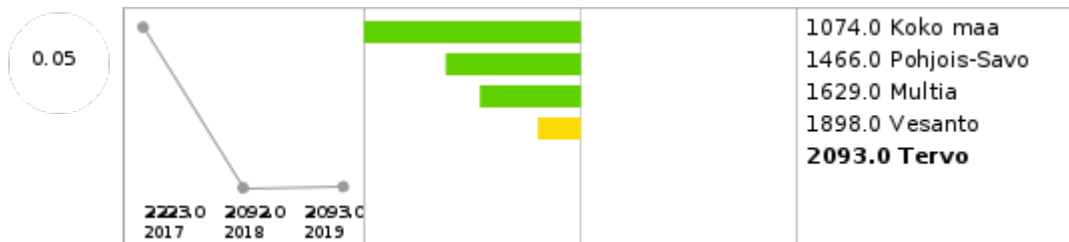
Yksi vanhuspalveluiden toiminta-alueen keskeisistä toimista on kotihoidon määrätietoinen kehittäminen paitsi laadun näkökulmasta, myös nettokustannusten hillitsemiseksi. Tämän jatkaminen on erittäin tärkeää huomioiden kunnan ikärakenteen ja tulevan palvelutarpeen niin sosiaali- kuin terveystoimenkin osalta. Tervon kunnan säännöllisen kotihoidon piirissä olevien ikäihmisten osuus on reilusti suurempi verrattuna verrokkikuntiin sekä koko maahan. Myös tehostetussa palveluasumisessa Tervon prosentuaalinen osuus väestöstä verrattuna koko maan väestöön on suurempi. Osin tämä selittyy kunnallisen palvelutuotannon siirtymisellä syksyllä 2019 yksityiselle palveluntuottajalle. Liikkeenluovutuksen yhteydessä koko senhetkinen asiakaskunta siirtyi tehostettuun palveluasumiseen, eikä kevyemmän tuen palveluasumista ollut enää tarjolla.

Jatkossa on tärkeää, että kriteerit sekä kotihoidon palveluiden piiriin että tehostettuun palveluasumiseen yhteneväistetään paitsi kuntalaisten tasavertaisen kohtelun näkökulmasta, myös kustannuskehityksen kannalta.

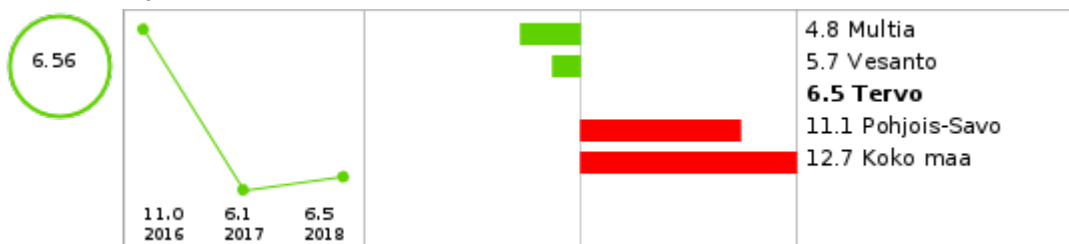
KAIKKI IKÄRYHMÄT

Sosiaali- ja terveydenhuolto

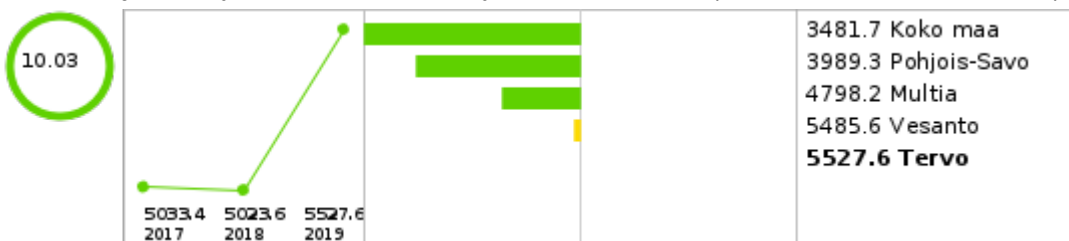
Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito, keskimääräinen hoitoaika

Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset (pl. varhaiskasvatus 2015-), euroa / asukas

KAIKKI IKÄRYHMÄT – Yhteenveto

Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset ovat kasvaneet merkittävästi viime vuosien aikana. Tervon kunnassa perusterveydenhuollon palvelut tuottaa liikelaitos Kysteri yhteisesti koko Nilakan kunnan alueelle. Yksi merkittävä Kysterin perusterveydenhuollon kustannusten kasvuun aiheutunut tekijä on ollut kahden vuodeosaston malli, jossa molemmat vuodeosastot ovat käyneet vajaateholla. Tämä on nostanut kustannuksia. Vuoden 2021 alusta Kysterin Nilakan toimialueella on siirrytty yhden vuodeosaston malliin. Huolimatta vuodeosastopaikkojen runsaasta määrästä, vuodeosastolla keskimääräinen hoitoaika on ollut Tervolaisten osalta keskimääräistä pienempi. Tämä kertoo siitä, että kunnassa on pystytty turvaamaan jatkohoitopaikat sujuvasti vuodeosastohoidon tarpeen päättyessä.

Sosiaalitoimen osalta kasvaneet nettokustannukset selittyvät pitkälti ikääntyvästä väestöstä ja siitä johtuvasta palvelutarpeesta sekä lastensuojelun kustannuksista.

3 Vuoden 2020 merkittävät toimenpiteet

Vuosi 2020 oli kaiken kaikkiaan erittäin poikkeuksellinen. Koko maailmaan alkuvuodesta levinnyt korona-pandemia muutti suuresti jokaisen hallintokunnan sekä kuntalaisen toimintaa. Kunnan näkökulmasta erilaisia kunnan järjestämisvelvoitteella olevia toimintoja jouduttiin uudelleen organisoimaan tai osin jopa keskeyttämään. Silti jokaisella hallintokunnalla luotiin vuoden aikana uudenlaisia toimintatapoja osallistaa kuntalaisia mukaan toimintaan sekä tukemalla hyvinvointia. Tiedotusta kuntalaisten suuntaan lisättiin aktiivisesti. Erilaisia etäosallistumisen menetelmiä kokeiltiin ja kehiteltiin niin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, kulttuuritoimessa kuin kunnallisessa päätöksenteossakin.

Merkittäviä toimenpiteitä vuodelta 2020 eri hallintokunnittain:

1. Opetustoimi

- Yläkouluselivityksen jälkeen perusopetuksessa on luotu uusi toimintamalli opetuksen järjestämiseen. Useissa oppiaineissa on muodostettu yhdistelmäryhmiä. Opetussuunnitelmaa ja tuntijakoa päivitettiin. Esi- ja alkuopetus yhdistettiin joustavasti.
- Liikkuva koulu -hankkeella haettiin toiminnallisuutta ja korostettiin oppilaan aktiivista roolia
- Parasta ennen -hankkeessa kehitettiin toimintakulttuurin ja pedagogiikan kehittämistä, osallistamista sekä verkostoitumista
- Tunne Tutor -hankkeen tavoitteena jatkaa uuden tunne- ja vuorovaikutuskasvatuksen toimintamallin kehittämistä ja vakiinnuttamista
- Perusturvan ja sivistystoimen yhteisen perhetyöntekijän / koulutsempparin toiminta päästiin aloittamaan.
- Etsivä nuorisotyö vahvasti mukana toiminnassa sekä yksilötyöskentelyssä, että ryhmämuotoisena työskentelynä

2. Varhaiskasvatus

- Lapsen ja perheiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä edistettiin ruokakasvatuksen merkeissä. Tavoitteena edistää lasten ruokaan liittyvien arvojen, asenteiden, tietojen, taitojen sekä toimintatapojen kehittymistä terveyttä edistävään suuntaan
- Varhaiskasvatuksen kolmevuotisen liikuntahankkeen tavoitteena on rakentaa kunnan liikkuvaan varhaiskasvatukseen pysyvä toimintatapa osaksi päiväkodin arkea sekä lisätä tervolaisten lapsiperheiden sekä ohjattua että omatoimista liikkumista myös vapaa-ajalla

3. Kirjasto- ja kulttuuritoimi

- Kirjastolla kokeiltiin uudenlaisia toimintamalleja asiakkaiden osallistamiseen ja mielekkääseen tekemiseen (mm. digituki ja neuvonta, neulekahvilat, lukukoiravierailu)
- Kulttuuritoimi järjesti erilaisia konsertteja ja yhteislaulutilaisuuksia sekä paikan päällä että etäyhteyksin
- Yhteistyö järjestöjen kanssa järjestöpalaverien merkeissä, kulttuuri- ja kyläavustuksia jaettiin kuuden yhdistyksen kesken

4. Nuoriso- ja liikuntatoimi

- Nuorisotyölle määriteltiin poikkihallinnolliset tavoitteet ja linjaukset nuorten ja kuntalaisten toiveiden ja ideoiden pohjalta
- Koronan vuoksi nuorisotoimi toteutti nuorisotyötä etätyönä. Sosiaalisen median hyödyntäminen kasvoi
- Palveluyhtiö Viisarit oy otti vastatakseen liikuntapaikkojen kunnossapidon ja hoidon. Viisareiden ottaessa vastuun em. asioista, vapautui enemmän resursseja liikuntatoimen ohjaustyöhön, jota suunnattiin selkeästi enemmän kuntalaisten hyväksi

5. Perusturva

- Sosiaalityön resursseja parannettiin
- Kotihoidon palveluiden tavoitettavuutta ja saatavuutta parannettiin eri keinoin. Teknologiaratkaisuja lisättiin kuten myös laitetarjontaa turvallisemman kotona asumisen tueksi
- Henkilöstöä koulutettiin terveyttä edistävään sekä kuntouttavaan työtettä hyödyntäviin työskentelytapoihin

6. Ympäristöterveydenhuolto

- Korona -epidemian vaikutus näkyi toiminnan painottumisessa enemmän ohjaavaan ja neuvovaan työhön

4 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta kunnan tilanne on haastava. Laskeva väkiluku ja ikään-tyvä väestö lisäävät painetta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa, jotka toistaiseksi ovat vielä kuntien järjestämisvastuulla. Tuleva sote -uudistus, jossa palveluiden järjestämisvastuu siirtyy maakunnille, tuo omat haasteensa ja epävarmuuden tulevaisuudessa. Tervon kunnan lasten määrän vähetessä ja ikäihmisten määrän kasvaessa on tärkeää myös miettiä sekä ennakoida, millaisia palveluita suunnataan kullekin asiakasryhmälle ja miten resursseja kohdennetaan.

Vuonna 2018 alkanut Tervon ja Vesannon kuntien yhteistyö yhteisen HYTE -yhdyshenkilön kanssa päättyi vuoden 2019 lopussa. Vuoden 2020 alusta alkaen Tervon kunnan HYTE -yhdyshenkilön tehtävää on hoitanut osa-aikaisesti (3h/vko) varhaiskasvatuspalveluiden esimies Mari Jalava. Yksi osa-aikaisesti työskentelevä ihminen ei kuitenkaan voi tehdä isoa muutosta, vaan kunnan kaikkien toimijoiden tulee yhdessä pohtia, suunnitella ja toteuttaa HYTE-työtä. Olennaista tulevaisuuden kannalta on ottaa kaikissa ratkaisuissa ja toimissa huomioon kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden näkökulma. Kuntastrategiasta vahvasti esiin nousee osallisuuden teema.

Tosiasia on, että Tervon kunnassa osallisuuden kehittäminen sekä seuranta on lapsenkengissä. Osallisuus nousee sanana esiin monessa kohtaa, mutta käytännössä kuntalaisten osallistamista tapahtuu vain satunnaisesti eikä sitä seurata systemaattisesti. Osallisuustyötä ei johdeta mitenkään eikä kunnalla ole tehtynä osallisuusohjelmaa. Kunnalla ei ole myöskään käytössä mitään osallisuuden kokemuksen indikaattoreita.

Tervon kunnassa on tehty sekä on tällä hetkellä meneillään paljon hienoja yksittäisiä asioita, mutta osallisuuden näkökulmasta kuulluksi tuleminen sekä kokemus siitä tulisi kasata ehyeksi kokonaisuudeksi. Osallisuuden tulisi olla jatkumo, joka ruokkii keräämään lisää tietoa ja kehitettävää, sekä kuntalaisia ideoimaan lisää, koska toiveisiin on vastattu. Avoin ja tiivis yhteistyö eri toimijoiden kanssa on pienen kunnan elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta suuri mahdollisuus.

Tervon kunnan eri toimialojen ja viranhaltijoiden yhteistyötä kuntalaisten terveyden ja toimintakyvyn edistämässä on tärkeää vahvistaa. Kunnan tulee luoda toimivat yhteistyörakenteet vapaaehtoistoimijoiden ja kolmannen sektorin kanssa osana kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Myös kuntalaisia tulee kannustaa omaehtoiseen toimintaan oman terveytensä ja osallisuutensa vahvistamiseksi. Kolmannen sektorin ja vapaaehtoistoiminnan haasteena usein on toimijoiden löytyminen, heidän sitouttaminen sekä riittävien toimintaedellytysten löytyminen vapaaehtoistyölle. Vapaaehtoistoiminnan juurtuminen ja kehittyminen edellyttää toimivia yhteistyörakenteita järjestöjen ja julkisen sektorin välille, joissa on sovittu selkeästi roolit ja vastuu sekä joissa huolehditaan hyvin toiminnan koordinoinnista, vapaaehtoisten tukemisesta ja ohjauksesta.

5 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

TERVO 2025

KUNTASTRATEGIN TARKISTAMINEN

Toimiva Tervo

Tervon kuntastrategian lähtökohdista

Tervon kuntastrategia hahmottaa kunnan halutun tulevaisuuden kuvan, painopisteet ja päämäärät. Kuntastrategia on johtamisen väline, mikä toimintaympäristön nopeassa muutoksessa ohjaa ja viitoittaa tietä pitkäjänteiselle kehittämiselle.

Tervon kuntastrategian uudistamista on valmisteltu syksystä 2017 alkaen. Strategian valmisteluun on keskeisesti osallistunut uusi valtuusto ja viranhaltijat. Strategian valmisteluun ovat päässeet osallistumaan myös kaikki kuntalaiset ja kunnan työntekijät sähköisen kyselyn muodossa. Saatuja vastauksia on hyödynnetty Strategiaproessin erivaiheissa.

Strategiatyö jatkuu sen käytäntöön viemisenä ja asetettujen painopisteiden kytkemisenä toiminnan ja talouden suunniteluun. Strategian onnistumisen kannalta keskeistä on kuinka hyvin strategian painopisteet saadaan juurrutetuksi osaksi laajemmin koko kunnassa tapahtuvaa toiminnan kehittämistä.

Kuntalaki edellyttää, että jokaisessa kunnassa on voimassa oleva kuntastrategia, mikä päivitetään vähintään kerran valtuustokaudessa. Tällä korostetaan valtuuston roolia kunnan strategisena johtajana ja toiminnan ja talouden pitkänaikavälin tavoitteiden määrittäjänä.

TERVON KUNTASTRATEGIA 2018-2025

Tervon kuntastrategia 2018 -2025 on konkreettinen asiakirja, mikä sisältää kunnan vision, toiminta-ajatuksen ja strategiset painopisteet vuosille 2018 - 2025.

VISIO

Tervo – toimiva, rohkeasti kokeileva ja elinvoimainen ekologisen elämisen kunta?

TOIMINTA-AJATUS

Toimiva, rohkeasti kokeileva ja uudistuva Tervon kunta luo kuntalaisia osallistaen, uusin toimintamallein, itsenäisesti ja yhteistoiminnallisesti sekä alueen elinvoiman turvaten

- asiakaslähtöiset lähipalvelut kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille
- vaihtoehtoiset ja innovatiiviset asumismahdollisuudet sekä
- toimintaedellytykset monipuoliselle yritystoiminnalle.

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGISET PAINOPISTEET

- Asiakaslähtöiset palvelut uusin toimintamallein
- Arjen turvallisuus ja viihtyisyys
- Yrittäjämäinen toiminta
- Innovatiiviset ja ekologiset asumisratkaisut
- Ennakoiva talouden hallinta

TERVON KUNTASTRATEGIA 2018 - 2025**Tahtotila**

yhdessä osallistuen ja viestien ketterästi päättäen ihmisiä varten toimien

Kärkihankkeet

Ekologinen asuminen Suomen paras kyläkoulu vedet ja luonto voimavarana

Toteutustapa

verkostostoissa toimien harkitusti riskejä ottaen hankkeet vetureina

Elinvoimainen ja Toimiva Tervo**Asiakslähtöiset palvelut uusin toimintamallein**

Tervon kunta turvaa kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkailla – vauvasta vaariin - laadukkaat lähipalvelut asiakslähtöisesti uusilla ja rohkeasti kokeilevilla toimintamalleilla. Kunnan järjestämiä palveluita ja yksityistä palvelutuotantoa kehitetään kunnassa toisiaan täydentävinä elinvoimatekijöinä.

Arjen turvallisuus ja viihtyisyys

Kuntalaisten, vapaa-ajan asukkaiden ja Tervon kunnan henkilöstön hyvinvointia ja terveyttä tuetaan vahvistamalla aktiivisesti myönteistä ilmapiiiriä, huolehtimalla ympäristön turvallisuudesta ja viihtyisyydestä sekä tehostamalla kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tuottamista uusin ja kokeilevin toimintamallein yhteistyössä paikallisten ja seudullisten toimijoiden kanssa. Kaiken ikäisiä kuntalaisia osallistetaan ja kannustetaan yhteistoiminnallisuuteen.

Yrittäjämäinen toiminta

Kannustava ja rohkeasti kokeileva toimintaympäristö luo yrittäjyyttä. Kunta ja kunnan yhtiöt edistävät alueen elinvoimaa huolehtimalla positiivisesta kuntailmapiiiristä ja kuntakuvasta, aktivoimalla kehityshankkeita, järjestämällä helposti saavutettavissa olevat yritysneuvonnan palvelut sekä mahdollistamalla yrityksille soveltuvia toimitiloja. Kannustimina käytetään tarvelähtöisiä yritys- ja kehittämistukia.

Innovatiiviset ja ekologiset asumisratkaisut

Kunta toimii aktiivisesti maa-alueiden hankinnassa, jalostamisessa ja kaavoittamisessa siten, että kunnalla on jatkuvasti käytössä monipuolinen tonttitarjonta erilaisiin asumisratkaisuihin. Kunta tukee uusien innovatiivisten ja ekologisten asumisratkaisujen toteuttamista yhteistyössä rakennusliikkeiden ja muiden toimijoiden kanssa. Keskeiset maa-alueiden hankintasuunnat ovat keskustaajamassa, keskusta - Äyskoski välisellä alueella sekä laaja-alaisilla vapaa-ajan – tai omakotitaloasumiseen soveltuvilla ranta-alueilla.

Ennakoiva talouden hallinta

Käyttötalouden ja investointien hallinnalla luodaan mahdollisuuksia elinvoimahankkeiden toteutuksille. Kunnan talouden ja varallisuuden hallinnalla turvataan elinvoima kaikissa olosuhteissa. Rahastovarallisuuden ja omaisuuden käyttöä hallitaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti. Tarpeettoman omaisuuden myyntejä ja muita järjestelyjä jatketaan. Omistajanohjauksesta huolehditaan kunnan omistamissa tai kunnan hallinnassa olevissa yhtiöissä.

6 Hyvinvointisuunnitelma 2021

Hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2021

- Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen toiminnan turvaaminen tarvittavilla toimenpiteillä. Aktiivisella kehittämisellä ja erilaisilla hankkeilla pyritään lisäämään entisestään hyvinvointia ja terveyttä sekä erilaisia ratkaisuja toimia poikkeusolosuhteissa
- Vapaa-ajan palveluita järjestetään kaikille ikäryhmille, erityinen huomio ikääntyvässä väestössä
- Nuorisotyön kehittäminen
- Kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistetään palveluiden kehittämisen ohella kaikkien kuntalaisten osallistamisella, syrjäytymisen ehkäisyllä, pitkäaikaistyöttömien työllistymismahdollisuuksia edistämällä, ylläpitämällä positiivista kuntahenkeä ja edistämällä onnellisuutta.
- Kuntalaisten osallistamisen näkökulman painottaminen kaikessa toiminnassa. Osallisuustyötä johdetaan ja osallisuuden kokemista mitataan
- Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

Kunnassa valmistellaan laaja hyvinvointikertomus kerran valtuustokaudessa ja sen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain osana kuntasuunnittelua. Laajassa hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan väestön hyvinvoinnin tilan ja toimialakohtaisten tavoitteiden lisäksi kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen organisaatiota ja johtamista. Tervon kunnan laajan hyvinvointikertomuksen valmistuminen valtuustokaudelle 2021-2025 keväällä 2021.

7 Raportin laatijat

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä kunnassa vastaa kunnan johtoryhmä / hyvinvointityöryhmä, johon kuuluvat kunnanjohtaja Seppo Niskanen, hallintojohtaja Kaija Tarvainen, perusturvajohtaja Minna Heikkinen ja ympäristöterveysjohtaja Maija Lehtonen.

Hyvinvointikertomuksen pääkäyttäjä ja raportin laatija on Tervon kunnan HYTE-yhdyshenkilö sekä Tervon kunnan varhaiskasvatuspalveluiden esimies Mari Jalava.

8 Raportin hyväksyminen

Hyväksytty valtuustossa osaksi toiminnan ja talouden suunnittelua:

Kunnanhallitus 2.2.2021

Kunnanvaltuusto 25.2.2021